

Il splerin da laresch è enavos

En las valladas alpinas da las Alps centralas pon ins adina puspè observerar che las curunas dals lareschs èn daventadas brin cotschnentas da mesa stad. Il motiv èn las rasulaunas dal splerin da laresch (*zeiraphera griseana*) che ruin vi da las guglias dals lareschs. Var mintga nov onns datti ina multiplicaziun da massa tar questa pitschna tgiralla da la notg. Sin il punct culminant da questa multiplicaziun pon las rasulaunas magliar giu cumplettamain las guglias dals lareschs. Ils bostgs attatgads sa remettan però puspè svelt.

Biologia dal splerin da laresch

Las tgirallas sgolan la fin da la stad e mettan lur ovs. Quels passentan là l'enviern, e la proxima primavaira sortan las rasulaunas giuvnas. Ellas maglian en ils pushels da las guglias dal laresch ch'ellas enfaschan cun lur fils. En l'ultim stadi han las rasulaunas ina lunghezza fin 15 millimeters ed èn grisch nairas. Ellas maglian ussa per lung da l'axa da la roma vi da la vart dadora dals pushels da guglias. A la fin da lur svilup sa laschan las rasulaunas crudar per terra per far poppa en la vetta da sternim. Tut il svilup dura ina deschina diesch emnas.

En cas d'ina multiplicaziun da massa da las rasulaunas vegnan bleras guglias magliadas mo per part, quai che chaschuna la colur brin cotschnenta dals lareschs.

Mintga 9 onns ina multiplicaziun da massa

Cundiziuns da viver optimalas chatta il splerin da laresch sur 1700 m s.m. en las vals centralalpinas. Qua sa multipligescha il splerin da laresch fitg ferm mintga 8 fin 10 onns, quai che chaschuna la stad la scolurada nunusitada dals guauds da laresch. A maun dals rintgs annuals dals bostgs pon quests ciclus regulars vegnir cumprovads enavos fin al temp dals Romans. Suenter ina infestiu produceschan ils lareschs ils proxims 2 fin 3 onns guglias pli curtas ch'en da mendra qualitat per las rasulaunas. En pli vegn er ina part adina pli gronda dals ovs e da las rasulaunas infectada d'antagonists. Quai chaschuna in collaps da la populaziun dal splerin da laresch. Suenter po la populaziun dal splerin da laresch puspè crescher e sa sviluppar ad ina nova culminaziun. Ils ciclus regulars vegnan sincronisads sur tut l'artg alpin grazia a l'immigraziu da tgirallas da las vals vischinias.

Impurtanza

Schebain ch'il splerin da laresch chaschuna periodicamain donns da magliar, n'è el betg in parasit per propi. Ils lareschs pertutgads pruin puspè e survivan bain las infestiuns regularas. Mo rar moran singuls bostgs. I n'è ni pussaivel ni necessari da cumbatter cunter il splerin da laresch.

Quest placat sco er las infurmaziuns detagliadas davart il splerin da laresch chattais Vus sin la pagina d'internet da WSL (www.wsl.ch/laerchenwickler).

Lareschs infectads scoluratsbrin cotschnents.

L'animal creschi dal splerin da laresch.

La rasulauna grisch stgira dal splerin da laresch.

Guglias ruisas fermamain cun excrements e fils filads.
Fotografias: B. Wermelinger, WSL